

ИЛЯ ИЛФ, ЕВГЕНИЙ ПЕТРОВ „БЕЗЧЕТЕЛІМАЗИПЛАМЕННИ “

Превод от руски: Лиляна Минкова, Миряна Башева, 1979

chitanka.info

Театрите готвят премиери. В полутъмните зали на малки масички седят режисьорите. Актьорите полугласно зубрят ролите си. Във фойето шият костюми и нова завеса. Декември е. Тече стотната репетиция. А премиера все още няма и афишите както преди канят организирания и неорганизиран зрител на „Садко“, „Възкресение“, „Сензация“ и „Джони тананика“.

И докато актьорите се вживяват в текста по системите на Станиславски, Майерхолд, Таиров и разни други системи, хубави и съмнителни, докато режисьорите драскат с моливи под зелените абажури, а драматургът добавя нова сцена, в която съзнателният племенник превъзпитавачичо си, колебаещ се мракобес от лумпенинтелигенцията, докато става всичко това, из улиците хвърчат таксите, а в тях — теаадминистраторите и организаторите на сборни концерти.

Те нямат никаква система. И те са хукнали не за система, а за помещение.

И даже не предявяват към помещението особени претенции. То трябва да е голямо и по възможност с колони.

— Публиката обича да има колони — казват те. — А ние познаваме публиката, бъдете спокойни.

Като приключат главоболните и сложни работи по осигуряване на помещение, осветление, билети и бюфет, организаторите пристъпват към съставяне на програмата.

Програмата е една и съща вече десет години и съвсем не е трудно да се състави. Само едно е нужно да се знае — кой актьор трябва да се представи на афиша по име, бащино и фамилия, кой — само със сивички инициали и кой — само по фамилия без инициали, без име и бащино.

Просто — на рояла — Левиафян.

Това трябва да се знае със сигурност, като таблицата за умножение. Иначе от неприятности бял ден няма да видиш.

Ще сложиш не цялата титла на оперния певец и всичко ще иде по дяволите. Той ще се обиди и вместо „Безчетелмазипламенни“ ще пее романси на Шуман. А публиката страшно не обича такива работи.

— Тя обича „Безчет елмази пламенни“ — задъхнат се администраторите. — Познаваме ние публиката.

И наистина на всички сборни концерти пеят арията на индийския гост. Даже ако вечерта е посветена на норвежката музика. Даже ако е посветена на паметта на Достоевски. Все едно. Администраторът хваща дебеличкия тенор за атлазения ревер и шепне:

— Нали знаете, идеологията и психологията са хубаво нещо, но вие все пак им изпейте „пламенни“, моля ви се.

Към арията прибавят художествено четене на актьор с име и бащино, песни на народностите, изпълнени също от име и бащино, оперетен дует (инициали), а за пипер — квартет на името на еди-кой си. Понякога добавят арфа, а друг път — художествено свиркане.

Получава се много мило, а ако са успели да изврънкат помещение с колони, към несъмнения художествен успех се прибавя и материален успех.

Несъмнено е обаче, че помпозността на сборните галаконцерти се снижава. Липсват предишният блясък и красота. Фантазията е пресъхнала.

Вярно е, че имаше идея да се устрои грандиозен спектакъл на стадион „Динамо“ — с полети на смъртта, чудеса на пиротехниката, сблъскване на влакове и едновременно изпълнение на знаменитата ария „Безчетелмазипламенни“ от двайсет тенори във фракове.

Чудесна идея беше, но повехна някъде из коридорите на ГОМЕЦ. Издребнява животът, издребнява и делото на сборните концерти!

А не наскоро беше проведена в държцирк вечерта на шахматната мисъл, тъй нареченият жив шахмат.

Ето как беше:

В двете ложи един срещу друг седяха двама шахматни маестро в закърпени сака. На арената в определеното квадратче стояха живите фигури — от начало до край имена-бащини, елитът на човечеството. Царе, царици и турове бяха все народни артисти. Конете и офицерите се изпълняваха от заслужили. Даже и пионките — и те бяха знаменити балерини и месерери. По гениалния замисъл на организатора на вечерта премахнатата фигура трябваше да изпълни номер.

Шахматните майстори възприеха цялата работа на сериозно и подеха проточена сицилианска партия. За почуда на администратора се оказа, че при шахмата фигурите отпадат от строя извънредно бавно.

Номерата се изпълняваха с големи паузи и публиката взе да тропа с крака.

Поради това десет минути след началото на партията в ложата на единия маестро се втурна администраторът и изкрещя:

— Направете ход на с2!

— Какво говорите — каза маестрото, повдигайки замъглени очи.
— Гросмайсторът Акиба Рубинщайн в такива случаи препоръчва с5.

— А аз ви казвам да преместите това нещо на с2! — пропищя организаторът. — Сега Дмитрий Николаевич трябва да изпее „пламенните“.

— Но така ще оголя фланга на пионките!

— Че оголете го. Да не се мислите за Капабланка? Приходът е шестнайсет хиляди, а вие...

И той хукна към другия маестро, за да го убеди по-скоро да пожертвува своя цар (художественото четене).

Беше забележителна вечер. Шахматната мисъл просто кипеше. Двамата маестро зарязаха тая работа и вместо тях сицилианската партия се доиграваше от помощник-администратора и касиера; сипеше се фойерверк, народната артистка се появяваше на обучено магаренце, месерерите юнашки танцуваха — изобщо беше хубаво, сега такива работи няма. Фантазията пресъхна.

А има огромни възможности.

В цирка може да се постави „Аида“. Партията на Рамзес се изпълнява в клетка с лъвовете. Обучена зебра пее партията на Аида. В операта може да се монтира и лекцията на професор Канабих „Проблеми на единственото дете в семейството“, беседа на писателя Б. Пилняк на тема — как е живял в нюйоркски хотел, сцени от „Ален мак“ и пиесата „Ярост“ и естествено арията на индийския гост в изпълнение на математика Араго.

И ако всичко това се залее с три милиона литра вода, както е прието в цирка, тъй че професорът да плува по бански костюм, всичко ще бъде много хубаво.

Администраторите казват, че публиката много обича такива работи.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.